

У овом тексту коментарисаћу само начин избора кандидата за САНУ у Одељењу друштвених наука, пошто ми стање ствари у том погледу у осталим одељењима није познато.

Одмах ћу констатовати да је незамисливо да се, у ери интернета, на сајту Академије не објаве главне референце оних које је дато одељење уз помоћ академика-историчара одабрало за његове кандидате за дописне чланове ове установе. Незамисливо, али веома лако објашњиво. Наиме, да су на том сајту објављени квантитативни подаци које је сваки предлагач кандидата, у складу са захтевима постављеним у конкурсном огласу, морао доставити Академији (библиографија, листа цитираности, тј. Хиршов индекс, учешћа на страним научним конференцијама, објављени текстови у страним часописима), онда би спољашња интелектуална јавност напросто била шокирана „мршавим“ резултатима рада не свих, али већине оних који сада фигурирају као кандидати Одељења. Уз то, немали број „пропалих“ кандидата могао би веома лако да јавно докаже да су квантитативни показатељи везани за њихов стваралачки рад неупоредиво бољи од оних који се односе на поменуту већину одабраних. Квантитативни показатељи који су посредни садрже у себи битну квалитативну димензију.

Примера ради, у целом свету се вредност и утицај неке теоријске књиге цене пре свега њеном цитираношћу, на домаћем и светском плану. То што један Кант има бескрајно већу

Пише: Слободан Дивјак
субота, 06 октобар 2018 23:15

цитираност од мене дакако није случајно: то је само објективан показатељ да су квалитет и утицај његовог теоријског дела бескрајно већи од мога стваралачког опуса. Добро, Кант је истински бесмртник, али та логика оцењивања вредности и утицаја нечијег стваралаштва мора да важи и у „смртничким“ релацијама, не само по моме мишљењу већ и по академијској конкурсној процедури. Не може неки кандидат који има седам пута мању цитираност од другог кандидата да буде фаворизован у односу на њега, јер за тако нешто не постоји никакво рационално оправдање.

Дакле, квантитативни показатељи оних који су „прошли“ у Одељењу нису нити ће бити објављени на сајту Академије због страха од критичких реакција релевантне јавности и оних „пропалих“ кандидата који су свесни своје огромне надмоћи у односу на већину одабраних срећника. Али срећом у ери интернета ништа се не може сакрити. Претрагама по „гуглу“ може се видети да су „из бубња“ извучени и они који немају ниједну књигу или имају само две (претпостављам да је за обе речено да имају светскоисторијски значај!). Исто тако на основу истог „гугл“ интернета сазнајемо да ће, поред једнога музиколога (чије познавање дате области не желим да омаловажим, али какве везе има музикологија са друштвеним наукама!) Одељење стећи још једног члана чији изворни факултет нема ама баш никаквих додирних тачака са друштвеним наукама; било би упутно да се у његово чланство прими и неки металург: ко зна можда ће се доказати као добар филозоф, ако већ није био успешан у послу за који је добио диплому, јер оних који су завршили Филозофски факултет у Академији више нема а изгледа да их неће никад ни бити.

Мото оних који су бирали изгледа да је „што даље од очију јавности, то боље“, јер тако се отвара ничим ограничени простор за пиљарску калкулативну логику у којој је све друго важније од придржавања постављених критеријума. Али Академија није нити сме да

Пише: Слободан Дивјак
субота, 06 октобар 2018 23:15

буде „тајна удружба“ у којој влада „арканска пракса“, већ јавно добро, која као таква мора бити отворена према јавности и бити спремна да буде изложена критици те јавности.

Овде није реч само о моралном профилу неких који су „делили правду и по бабу и по стричевима“, већ о грубом, несхватљивом кршењу утврђене конкурсне процедуре које би у свакој правној држави повлачило за собом правне последице. Додуше, кршење процедура у датом Одељењу није ништа необично. За сваког оног ко се иоле разуме у право, Данило Баста је непобитно доказао да је сада већ бивши секретар Одељења потпуно нелегално смењен. Тужно је и поражавајуће што је такав начин нелегалне смене подржало Председништво Академије које би изгледа, ако је то коњуктурно, изгласало и да је „бело“ у ствари „црно“. Уместо да буду у првим редовима борбе за успостављање правне државе и поштовање процедурализма (јер се у данашње време плурализма теоријских, политичких и идеолошких концепција Академија може само на тој основи ујединити и постати „колективни“ критички интелектуалац), неки академици су изгледа далеко спремнији од политичара да „бацају под ноге“ формално право.

Од Милана Брдара, који је отишао у Академију по своје књиге, сазнали смо застрашујуће чињенице. Он се лично уверио да су сви пакети у којима су књиге кандидата остали запечаћени оригиналним печатом и да коверте са нашом личном документацијом нису уопште отворане. Није ту реч само о акту тоталног непоштовања кандидата и њихових предлагача, већ и о чину који налаже ургентно поништење начина на који су изабрани кандидати у Одељењу друштвених наука. То је непобитан доказ да су чланови Одељења, част изузецима, свој „благослов“ делили на потпуно волонтаристички начин, без икаквог упоређивања референци кандидата. Не могу да знам да ли је председник Академије имао увид у ове невероватне чињенице, али сада га сигурно има. Ако јавно не реагује на њих, онда их одобрава. Трећа опција не постоји. Он нас је, ако ме памћење не вара, у својим интервјуима уверавао да ће изборни процес бити транспарентан и доступан увиду стручне јавности, али од тога за сада нема ничега јер је конкурсни процес обавијен дебелим велом тајности као да је реч о „слободним зидарима“.

Пише: Слободан Дивјак
субота, 06 октобар 2018 23:15

Милан Брдар се са зачуђеношћу пита: зашто сте од нас тражили да шаљемо листе цитираности кад то нико тамо не уважава? Ни ту одговор није тешко дати. Јавна је тајна да већина чланова тога одељења – опет част изузецима – има крајње скромну цитираност и зато је крију као „змија ноге“. Зашто би рецимо академик Теодоровић крио своју цитираност када је она огромна. Стога већина чланова тога одељења осећа „мучнину у стомаку“ и при самом помињању речи цитираност.

Али сада су у потпуности пређене све „црвене линије“, брука коју су изазвали велики манипулатори шири се незаустављиво на све стране. Више неће бити пардона. На основу претраживања „гугл“ интернета, група одговорних и истакнутих интелектуалаца ће јавно изнети све релевантне квантитативне податке о онима који су стекли статус кандидата Одељења друштвених наука и упоредиће их са истим таквим подацима оних који су искључени из даље игре.

Игнорисањем свих светских стандарда који важе при избору нових чланова Академије, одређени чланови Одељења повели су га путем суноврата, у чему су му, по својој прилици, помогли и чланови председништва ове установе. Без строгог придржавања критеријума које је поставила сама Академија неће нити може бити оздрављења ове изузетно важне установе. Али то се може постићи само високим степеном ограничавања „слободног судијског уверења“ академика, тј. 1) омогућавањем интелектуалној јавности и свим кандидатима да имају увид у сваку тачку изборног процеса захваљујући томе што ће их Академија о томе обавештавати на свом сајту; и 2) укидањем тајног гласања по

Пише: Слободан Дивјак
субота, 06 октобар 2018 23:15

одељењима. Ово последње би приморало академике да јавно образложе због чега су особи која нема ниједну књигу дали предност у односу на особу која има шест двотомних књига; или особи која је цитирана 30 пута, и то махом код нас, у односу на особу која је цитирана 600 пута код нас и 120 пута у иностранству итд. Наравно, то би била „немогућа мисија“ која би, да није тужна, само засмејавала јавност и скинула са њихових лица моралистичке маске испод којих је скривена њихова тежња да у циљу одржавања властитог самонадуваног ауторитета у Академију доводе „медиокритете“ који ће им служити као „потрчкала“ и „водоноше“.

Аутор је директор међународне филозофске школе Феликс Ромулијана

([Слободан Дивјак – Данас](#) , 11. јун 2018.)